Ümumi məlumat

Ümumdünya Heyvan Sağlamlığı Təşkilatı (ÜHST) (ingilis dilində - World Organisation for Animal Health - WOAH)**,** əvvəllər Beynəlxalq Epizootiyalar Ofisi (OIE) kimi tanınan, heyvan sağlamlığının qlobal səviyyədə yaxşılaşdırılmasına və heyvan xəstəlikləri ilə mübarizəyə cavabdeh olan beynəlxalq hökumətlərarası bir təşkilatdır. 1924-cü ildə Parisdə, Belçikada iribuynuzlu heyvanlarda taun xəstəliyinin baş verməsindən sonra təsis edilmişdir. WOAH-ın hazırda 183 üzv dövləti var. Əsas məqsədləri aşağıdakılardır:

- Heyvan xəstəliklərinə nəzarət: Epizootik xəstəliklərlə mübarizə aparmaq və onların yayılmasının qarşısını almaq.
- Məlumat mübadiləsi: Heyvan xəstəlikləri ilə bağlı məlumatları şəffaf şəkildə yaymaq.
- Beynəlxalq standartların müəyyənləşdirilməsi: Heyvan sağlamlığı və rifahı, eləcə də qida təhlükəsizliyi sahəsində beynəlxalq standartlar hazırlamaq.
- Baytarlıq xidmətlərinin gücləndirilməsi: Üzv ölkələrdə baytarlıq sistemlərinin inkişafına dəstək olmaq.
- "Vahid Sağlamlıq" yanaşması: İnsan, heyvan və ətraf mühitin sağlamlığının qarşılıqlı əlaqəsini təşviq etmək.

Azərbaycan Respublikası 1995-ci ildən Ümumdünya Heyvan Sağlamlığı Təşkilatının üzvüdür və təşkilatla sıx əməkdaşlıq edir. Bu əməkdaşlıq əsasən ölkə üzrə əlaqələndirici qurum olaraq AQTA tərəfindən həyata keçirilir. https://www.woah.org/en/who-we-are/members/

Əməkdaşlığın əsas istiqamətləri aşağıdakılardır:

- **Xəstəliklərə nəzarət və məlumat mübadiləsi:** AQTA WOAH-dan daxil olan məlumatlar əsasında respublikanın ərazisinə keçə biləcək yoluxucu heyvan xəstəliklərindən qorunmaq məqsədilə müvafiq tədbirlər görür. Azərbaycan da öz növbəsində ölkədəki epizootik vəziyyət barədə məlumatları WOAH-a təqdim edir.
- **Statusun əldə edilməsi:** Azərbaycan bəzi heyvan xəstəliklərindən (məsələn, atların Afrika taunu) azad ölkə statusuna malikdir və xırdabuynuzlu heyvanların taunu kimi digər xəstəliklərdən də azad status almaq üçün WOAH standartlarına uyğun tədbirlər həyata keçirir. Bu statuslar beynəlxalq ticarəti asanlaşdırır.
- **Qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi:** WOAH Azərbaycanda baytarlıq üzrə milli qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi sahəsində texniki dəstək göstərir.
- **Regional əməkdaşlıq:** Azərbaycan WOAH-ın regional məsləhət qruplarında fəal iştirak edir. Məsələn, 2023-cü ildə Azərbaycan 3 il müddətinə dabaq xəstəliyi üzrə Regional məsləhət qrupunun rəhbəri seçilib.
- **Kadrlara dəstək və təlimlər:** WOAH ekspertləri ilə görüşlər keçirilir, baytarlıq xidmətlərinin fəaliyyəti qiymətləndirilir və heyvan sağlamlığı sahəsində çalışan kadrların peşəkarlığının artırılması üçün təlimlər, simulyasiya məşqləri təşkil olunur.

- **Heyvan rifahı:** WOAH ilə əməkdaşlıq heyvan rifahının təmin olunması istiqamətində də davam edir, bu sahədə milli fəaliyyət planlarının hazırlanmasına dəstək göstərilir.
- **İdarəetmə Komitəsi üzvlüyü:** 2024-cü ildə Azərbaycan WOAH-ın İdarəetmə Nəzarət Komitəsinə üzv seçilib. Bu komitə təşkilatın tənzimləyici sənədlərinin yenilənməsi, maliyyə idarəetməsinin monitorinqi və bu sahədə prioritet qlobal məsələlərin həlli ilə məşğul olur.
- Azərbaycan WOAH tərəfindən rəsmi olaraq quş qripi və xırda buynuzlularda taun xəstəliyindən azad ölkə kimi tanınıb.